

## Ruční vyšíváčka (kód: 82-032-H)

**Autorizující orgán:** Ministerstvo průmyslu a obchodu  
**Skupina oborů:** Umění a užité umění (kód: 82)  
**Týká se povolání:** Ruční vyšíváčka  
**Kvalifikační úroveň NSK - EQF:** 3

### Odborná způsobilost

| Název                                                                                      | Úroveň |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| Určování materiálů a technik používaných v ruční výšivce                                   | 3      |
| Volba postupu práce, způsobu zpracování, pomůcek a materiálů pro zhotovení ručních výšivek | 3      |
| Zhotovení ruční výšivky                                                                    | 3      |
| Dokončení ruční výšivky                                                                    | 3      |
| Oprava a údržba ručních výšivek                                                            | 3      |

### Platnost standardu

Standard je platný od: 01.12.2015

## Kritéria a způsoby hodnocení

### Určování materiálů a technik používaných v ruční výšivce

| Kritéria hodnocení                                                                                                               | Způsoby ověření                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| a) Určit materiálové složení 3 vzorků předložených látek a 3 vzorků předložených vyšivacích materiálů a popsat jejich vlastnosti | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Určit a charakterizovat pět druhů ozdobných stehů                                                                             | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Určit a charakterizovat pět vyšivačských technik                                                                              | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Volba postupu práce, způsobu zpracování, pomůcek a materiálů pro zhotovení ručních výšivek

| Kritéria hodnocení                                                                                                         | Způsoby ověření      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| a) Vytvořit výtvarný návrh výšivky pro interiér, oděv nebo oděvní doplněk s použitím alespoň tří vyšivačských technik      | Praktické předvedení |
| b) Popsat způsob využití navržené výšivky                                                                                  | Ústní ověření        |
| c) Vybrat materiály a barevnost v návaznosti na výtvarný návrh                                                             | Praktické ověření    |
| d) Vypracovat technický výkres výšivky s použitím alespoň tří vyšivačských technik v poměru 1:1, max. velikosti formátu A4 | Praktické předvedení |
| e) Připravit pomůcky a nástroje pro zhotovení výšivky dle technického výkresu                                              | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Zhotovení ruční výšivky

| Kritéria hodnocení                                                | Způsoby ověření      |
|-------------------------------------------------------------------|----------------------|
| a) Připravit tkaninu pro výšivku                                  | Praktické předvedení |
| b) Zhotovit výšivku podle výtvarného návrhu a technického výkresu | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit obě kritéria.**

### Dokončení ruční výšivky

| Kritéria hodnocení                                          | Způsoby ověření      |
|-------------------------------------------------------------|----------------------|
| a) Začistit hotovou výšivku                                 | Praktické předvedení |
| b) Vyžehlit, případně vyprat a vyžehlit dokončenou výšivku  | Praktické předvedení |
| c) Popsat adjustaci ruční výšivky s ohledem na druh výrobku | Ústní ověření        |
| d) Vypracovat odšitý roh                                    | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Oprava a údržba ručních výšivek

| Kritéria hodnocení                                                                | Způsoby ověření |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| a) Popsat způsob následné údržby zhotovené výšivky                                | Ústní ověření   |
| b) Popsat vhodné postupy oprav a údržby ručních výšivek s ohledem na druh výrobku | Ústní ověření   |

**Je třeba splnit obě kritéria.**

## Organizační a metodické pokyny

### Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Uchazeč si ke zkoušce přinese osobní pracovní pomůcky (vyšivací rám nebo bubínek, nůžky, jehly, bodec na dírkovou výšivku, kreslicí potřeby na zhotovení návrhu).

Autorizovaná osoba se předem dohodne s uchazečem o zkoušku na zajištění látek a vyšivacích materiálů.

U všech kritérií kompetence Určování materiálů a technik používaných v ruční výšivce autorizovaná osoba určí, co bude předmětem praktického předvedení a ústního ověření u zkoušky. Jedná se o určování dle jednotlivých kritérií ze 6 vzorků látek (len, bavlna, vlna, hedvábí, viskóza a polyester), 10 vzorků vyšivacích materiálů (perlovka, mouliné, kordonetka, hedvábí, stužka, příze PES, vlna, dracoun, korálky, flitry), 14 vzorků ozdobných stehů (přední, zadní, perličkový, stonkový, plochý, křížkový, řetízkový, křivinka, hvězdičky, mešterka, krokvička, šňůrkový, kroužkovací, uzlíčky) a 10 vzorků vyšivačských technik (plná, dírková, ažura, toledo, pavoučky, richelieu, mřížky v ploše stahované, malba jehlou, korálková výšivka, výšivka na tylu).

Při ověřování následujících kompetencí vytvoří uchazeč ruční výšivku dle vlastního návrhu zvolenými technikami v souladu s požadavky autorizované osoby.

Předmětem hodnocení zhotoveného výrobku je především jeho estetické ztvárnění, správné využití technologických postupů a dokonalost provedení použitých technik.

### Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

### Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

### **Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby**

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na ruční vyšivačství a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti ruční vyšivačské tvorby, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na textilní výtvarnictví nebo uměleckořemeslné zpracování textilu a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti ruční vyšivačské tvorby, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- c) Profesní kvalifikace 82-032-H Ruční vyšivačka a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti ruční vyšivačské tvorby, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícím orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, [www.mpo.cz](http://www.mpo.cz)

### **Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky**

Světla prostorná přiměřeně temperovaná místnost s denním i umělým osvětlením, přívodem teplé a studené vody, s dostačujícím rozvodem elektrické energie

-Pracovní stůl

-Židle

-Žehlicí deska

-Žehlička

- Tenké plátýnko, přes které se žehlí

-Špendlíky

-Psací potřeby (tužka, propisovací tužka, blok, guma)

-Čtvrtky na kreslení

-Pravítko

- Vzorky 6 látek ve velikosti A4 (2 vzorky látek rostlinného původu – len a bavlna, 2 vzorky látek živočišného původu – vlna a hedvábí, 2 vzorky látek směs materiálů – viskóza a polyester)
- Vzorky 10 vyšivacích materiálů (perlovka, mouliné, kordonetka, hedvábí, stužka, příze PES, vlna, dracoun, korálky, flitry)
- Vzorník nebo fotografie 14 ozdobných stehů: přední, zadní, perličkový, stonkový, plochý, křížkový, řetízkový, křivinka, hvězdičky, mešterka, krokvička, šňůrkový, kroužkovací, uzlíčky
- Vzorník nebo fotografie vyšivačských technik: plná, dírková, ažura, toledo, pavoučky, richelieu, mřížky v ploše stahované, malba jehlou, korálková výšivka, výšivka na tylu

Pracoviště musí splňovat podmínky BOZP, být vybaveno lékárníčkou a hasicím přístrojem.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

### **Doba přípravy na zkoušku**

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

### **Doba pro vykonání zkoušky**

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 16 až 24 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška je rozložena do více dnů.

## Autoři standardu

### Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro řemesla a umělecká řemesla ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Dana Mašková – Vzdělávací spolek uměleckých řemesel Praha

Petra Hlavačková – Vzdělávací spolek uměleckých řemesel Praha

Danuše Machátová - OSVČ, členka SRŘaUŘ, Rudolfinea o.s., člen HK ČR